

SYSTEMFEIL OG INSTITUSJONENES ANSVAR

John-Arne Skolbekken (NTNU)

Geir Sverre Braut (SUS/HVL)

FORSKNINGSETISK FORUM, OSLO 16/9 2024

UREDELIGHETSSAKER

REDELIGHETSUTVALGENE

- Uredelighet
- Systemfeil
- Korrigering/tilbaketrekking

GRANSKINGSUTVALGET

- Klageinstans
- Veilede institusjonene

UREDELIGHET

SYSTEMFEIL

KORRIGERING/TILBAKETREKKING

HVA ER PROBLEMET?

Individperspektiv vs. systemperspektiv

- Hommelvik (1940)
- Tretten (1975)
- Åsta (2000)
- Sleipner (1999)
- KNM Helge Ingstad (2018)

UTFORDRENDE BETINGELSER

Take one prestigious laboratory. Add some pressing grant deadlines and a dash of apprehension about whether the applications will succeed. Throw in an overworked lab head, a gang of competitive postdocs and some shoddy record-keeping. Finally, insert a cynical scientist with a feeling that he or she is owed glory. It sounds hellish, but elements of this workplace will be familiar to many researchers. And that's worrying, as such an environment is, according to sociologists, the most fertile breeding ground for research misconduct.

FORARBEIDENE

Prop.158 L 2015-2016

- Side 79:
- «Begrepet systemfeil må forstås i vid betydning. Det kan dreie seg om ulike forhold ved institusjonens arbeid for god forskningsetikk som det er behov for å forbedre, som for eksempel rutiner for opplæring, oppfølging av veiledere, praktisering av bestemte normer ... **Vurderingen av eventuelle systemfeil er viktig bidrag til det forebyggende arbeidet ved institusjonene.**» (Vår utheving)

NOEN PROBLEMSTILLINGER

- Hvordan kan vi øke forståelsen av systemfeil i forskningsetisk sammenheng?
- Hvordan redelighetsutvalgene settes sammen for å være bedre rustet til å utrede systemfeil?

ET STED Å BEGYNNE

Veileder om institusjonenes ansvar for **FORSKNINGSETIKK**

 De nasjonale
forskningsetiske
komiteene

Innhold

Innledning	3
1. Undervisning og opplæring	6
2. Veileders ansvar	8
3. Forskerfellesskapet	10
4. Forskningsstøtte	12
5. Forskningsledere	14
6. Forskningsetiske utvalg	16
7. Ressurspersoner	18
8. Behandling av uredelighetssaker	20
9. Institusjonsledelsen	22

ISBN: 978-82-7682-109-3
1. utgave, 2023
Forsakelseforlaget: Sluttetokk
Utarbeidet av Thomas Østerhaug og Vidar Einebakk, De nasjonale forskningsetiske komiteene.
Design/layout: Ingrid Tørv, De nasjonale forskningsetiske komiteene
Copyright © De nasjonale forskningsetiske komiteene
www.forskningsetikk.no

 De nasjonale
forskningsetiske
komiteene